

УДК 82-312.1
Н17

Н17 Надольний, Стен
Відкриття повільності / Стен Надольний; пер. з нім. Ігоря Андрущенка. — Харків: Вид-во «Жорж», 2020. — 520 с.

ISBN 978-617-7579-66-2

Джон Франклін жив у власному світі, де всі речі, здавалося, втратили здатність рухатися швидко. Його свідомість вперто відмовлялася поспішати і не зважала на глузування оточення. Він повільно, але впевнено йшов до мети, перетворюючи вроджену ваду на найсильнішу рису свого характеру. І зрештою недолугий хлопчик із провінційного містечка став видатним мореплавцем і всесвітньовідомим дослідником Арктики. «Відкриття повільності» — це не просто біографія видатної особистості, це історія про особливу людину, яка не тільки прийняла те, що вона не така, як всі, але й змусила інших жити у її власному ритмі і за її власним панином часу.

УДК 82-312.1

© Piper Verlag GmbH, München, 1983, 2007
© Nachwort: Piper Verlag GmbH, München, 2007
© ТОВ «Видавництво «Жорж»,
видання українською мовою, 2017

ISBN 978-617-7579-66-2

Усі права застережено

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

Частина I

ЮНІСТЬ
ДЖОНА
ФРАНКЛІНА

РОЗДІЛ 1

СЕЛО

Хоча Джонові Франкліну вже виповнилося десять років, він був настільки неповороткий, що і м'яча не міг упіймати. Інші грались, а хлопчина тримав для них мотузку. Від найнижчої гілки швора тяглася до його піднятої руки. Так і стояв він незворушно, наче дерево, аж до кінця гри. Годі було знайти кращого тримача мотузки в Спілсбі, а то й у всьому Лінкольнширі. Писар з ратуші визирав у вікно, і погляд його, здається, випромінював повагу.

Напевно, і в усій Англії не знайшлося б нікого, хто міг би стовбичити отак годину поспіль або й довше і тримати швору. Джон стояв сумирно, наче хрест на могилі, мов укопаний в землю пам'ятник. «Мов городне опудало!» — кепкував Том Баркер.

Джон не міг устежити за грою, тож суддею йому бути не випадало. Хлопчина не бачив до пуття, коли саме м'яч торкався землі. Він ніколи не знав напевно, чи зараховується очко, чи гравець упіймав м'яча, чи тільки виставив руки вперед, і м'яч відскочив геть. Хлопець назирав за Томом Баркером. Як робить той? Якщо в руках Тома не було м'яча, Джон

знав: знову прогавив найважливіше. Крапце за Тома ніхто не вмів ловити, той бачив усе й відразу і безпомилково кидався до чітко визначеної цілі.

Нині в Джона немов якась полуда на очі впала. Гляне він на готельний димар — за могою зникне верхня шибка. Переведе погляд на віконну раму — в тумані потоне вивіска з назвою готелю. Хоч би куди хлопчина дивився — паволока весь час зісковзувала кудись униз. Хіба що коли він зводив очі до неба, вона, як на глум, і собі підіймалася.

Завтра вони поїдуть на кінський ярмарок у Горнкасл. Подумки хлопець уже тішився: цю дорогу він знав. Коли повіз виїде за село, спочатку пропливе цвинтарний мур, тоді потягнуться одна по одній обдерті халупи Інґ-Мінґа, перед якими стоятимуть жінки без капелюхів, у хустках. Тутешні собаки всі худі. Можливо, й місцеві люди світять ребрами, одначе під одягом не видно.

Шерард стане перед дверима і помахав їм услід. Трохи згодом з'явиться садиба з живоплотом із рожевих кущів і двірним псом, який тягає за собою на ланцюгу свою б'уду. Тоді знову зазеленіє довжелезний живопліт із двома кінцями — пологим і загостреним. Пологий кінець лежить оддалік від шляху, він плавно набігає і плавно даленіє. Загострений упирається в самісіньку дорогу, вганяється в пейзаж з усього маху, наче сокира. Ото дивовижка! Просто перед тобою раптом усе починає мерехтати й витанцьовувати: кілки живоплоту, квіти, гілля. Ген-ген за огорожею — корови, солом'яні дахи і порослий лісом пагорб, але ритм їхньої з'яви і зник-

нення цілком інакший: урочистий і спокійний. А гори край неба скидаються на самого Джона. Вони просто стовбичать собі на місці і дивляться.

Хлопчина чекав не так на зустрічі з кіньми, як із людьми, яких знав. Узяти хоча б господаря «Червоного лева» в Баумбері. Там вони зазвичай зупинялися. Батько завжди йшов до господаря за шинквас. Потім у високій склянці з'являлося якесь жовте питво, від якого батько згодом починав писати ногами кренделі. Господар подавав напій, глипаючи з відразою. Пійло називалося «Лютер і Кальвін». Джон не боявся непривітних облич, якщо вони залишалися незмінними і їхній вираз не переінакшувався незбагнено швидко.

Цієї миті Джон почув слово «спить» і зауважив поряд Тома Баркера. Хто спить? Рука на місці, мотузка натягнута, що йому ще треба? Гра продовжилася, Джон так нічого і не второпав. Усе відбувалося занадто хутко: гра, і слова інших людей, і метушня на вулиці біля ратуші. Зрештою, день сьогодні випав децю неспокійний. Тільки-но на лови помчав лорд Віллоубі зі своїм почтом: червоні камізелі, знервовані коні, гавкуча зграя брунотно-білих плямистих собак, які метляють хвостами. І нащо лордові цей гармидер?

Майданом гуляли кури, щонайменше десятка півтора, а кури — це не надто приємно. Вони повсякчас намагаються пустити ману в вічі. То замруть непорушно, то зашпортаються — клаюють. Аж зирк — знову завмерли, стоять собі, наче ніколи й не довблися, нахабно вдаючи, ніби стоять так уже декілька хвилин. Скільки разів, бувало, гаяне Джон на курку,

ЗМІСТ

Частина I. Юність Джона Франкліна	7
Розділ 1. Село.....	9
Розділ 2. У десять років над морем.....	21
Розділ 3. Доктор Орм.....	38
Розділ 4. Подорож до Лісабона.....	56
Розділ 5. Копенгаген, 1801 рік	74
Частина II. Джон Франклін опановує фах.....	95
Розділ 6. До мису Доброї Надії.....	97
Розділ 7. Terra Australis	121
Розділ 8. Довга дорога додому.....	143
Розділ 9. Трафальгар	177
Розділ 10. Закінчення війни	212
Частина III. Франклінів простір	237
Розділ 11. Своя голова і чужі ідеї.....	239
Розділ 12. Мандрівка поміж криги.....	262
Розділ 13. Річкою до арктичних берегів.....	296

Розділ 14. Голод і смерть.....	335
Розділ 15. Честь і слава.....	369
Розділ 16. Виправна колонія.....	406
Розділ 17. Людина біля моря.....	436
Розділ 18. «Еребус» і «Терор».....	460
Розділ 19. Великий прохід.....	477
Післямова.....	492
Бібліографічна примітка.....	514